



Správa o činnosti Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v roku 2021

Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny (NRSNM) v roku 2021 pôsobila v súlade so schváleným plánom a programom na rok 2021. Aj keď v sťažených podmienkach pandémie, svoje aktivity sa predsa snažila zamerať na zachovávanie, upevňovanie a rozvoj národného a kultúrneho povedomia slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku. Počas roka sa uskutočnilo celkovo štyri zasadnutia NRSNM, z čoho tri pracovné (20., 22. a 23. zasadnutie NRSNM) a jedno elektronické zasadnutie NRSNM (21. zasadnutie NRSNM).

20. pracovné zasadnutie NRSNM

Dňa 3. februára 2021 so začiatkom o 17.00 hodine v priestoroch Slovenského národného domu v Starej Pazove sa za prítomnosti 24 členov uskutočnilo dvadsiate zasadnutie Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny, ktorým predsedala Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM. Program rokovania, pôvodne pozostávajúci z 15 bodov, doplnený bol o dva ďalšie body – o Návrh na odvolanie Pavla Surového z postu podpredsedu NRSNM ako i o Voľbu volebnej komisie. Totiž na začiatku rokovania zástupca splnomocneného navrhovateľa predložil podpísaný návrh na odvolanie z funkcie podpredsedu NRSNM Pavla Surového šestnástimi členmi NRSNM a vysvetlil návrh na odvolanie podpredsedu NRSNM. Po preskúmaní predloženej dokumentácie a diskusii, s prihliadnutím na uvedené dôvody a stanoviská, zahájená bola voľba Volebnej komisie, ktorá uskutočnila hlasovanie na základe článkov 12 a 13 Rokovacieho poriadku NRSNM. Po ukončení tajného hlasovania boli prečítané výsledky hlasovania. Tak z 24 prítomných členov NRSNM si hlasovacie lístky prevzalo 21 členov NRSNM, kým traja členovia odmietli prevziať hlasovacie lístky. Za odvolanie podpredsedu NRSNM Pavla Surového, člena NRSNM, hlasovalo 17 členov rady. Proti návrhu na odvolanie hlasovali 2 členovia rady, pričom 2 hlasovacie lístky boli neplatné. Takže na základe uvedených výsledkov hlasovania P. Surový bol odvolaný z tejto funkcie. V pokračovaní zasadnutie prebiehalo podľa jednotlivých bodov. Členovia rady schválili zápisnice zo 14. riadnej ako i z 15., 16., 17., 18. a 19. elektronickej schôdze NRSNM; v rámci osobitného bodu boli schválené výročné správy – NRSNM a všetkých štyroch výborov NRSNM – pre kultúru, vzdelávanie, informovanie a úradné používanie jazyka a písma za rok 2020; schválená bola finančná správa NRSNM za rok 2020; schválené bolo Rozhodnutie o hmotnom a finančnom hospodárení NRSNM v roku 2020; osobitne boli schválené plány a programy práce na rok 2021 výborov pre kultúru, vzdelávanie, informovanie a úradné používanie jazyka a písma a v rámci osobitného bodu bol schválený plán a program práce a finančný plán NRSNM na rok 2021. Člen NRSNM Juraj Červenák navrhol doplniť plán a program práce NRSNM na r. 2021 iniciatívou, aby sa do volebného zákona RS dostala možnosť slovenskej menšine dostať svojho predstaviteľa do republikového parlamentu, čo bolo aj schválené. V pokračovaní boli schválené Pravidlá na reguláciu postupu verejného obstarávania v NRSNM a podaná bola Informácia o angažovaní nezávislého revízora. Osobitný bod rokovania bol venovaný Plánu a programu a Finančnému plánu Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov na rok 2021, ktoré členovia NRSNM tiež schválili. V rámci bodu Informácia o podávaní

demisie členky Výboru pre informovanie NRSNM – Aničky Chalupovej a po zdôvodnení tejto demisie, navrhnutá bola nová členka tohto výboru – Anna Lešťanová, redaktorka týždenníka Hlas ľudu, ktorý návrh členovia NR jednoznačne schválili. Predsedníčka Lakatošová podala informáciu o doterajších etapách na príprave výstavby a o vybavovaní majetkovo-právnej dokumentácie pre Slovenské stredisko v Novom Sade spolu s novosadským evanjelickým cirkevným zborom. Stručne prezentovala ideový návrh projektu budovy, v ktorej budú slovenské ustanovizne sídliace v Novom Sade a ubytovacie priestory pre študentov, ktorí sa rozhodnú študovať v Novom Sade. V rámci spoločného bodu Mienky a stanoviská NRSNM členovia schválili mienky týkajúce sa dokumentov prislúchajúcich výborom pre vzdelávanie a to mienky k voľbe riaditeľov základných škôl a predškolskej ustanovizne, sieť verejných ustanovizní základných škôl, členov školských výborov ako i na stanoviská a odborné posúdenia kvality jednotlivých učebníc. V rámci bodu Rôzne okrem iných členka NR a riaditeľka NVU Hlas ľudu Anna Hudčanová poinformovala prítomných o jednotlivých aktivitách v tejto ustanovizni, ktorej priamym zakladateľom je NRSNM.

21. elektronické zasadnutie NRSNM

V súlade s čl. 44, 46 a 47 Rokovacieho poriadku Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny, číslo: 01-26/2019-01 zo dňa 27.02.2019, sa uskutočnila 21. elektronická schôdza NRSNM v období od 08.04.2021 do 10.04.2021.

Elektronické zasadnutie sa konalo písomným spôsobom v elektronickej podobe prostredníctvom e-mailu. Na elektronickej zasadnutí uznesenia formulovala predsedníčka rady a členovia sa vyjadrovali slovami „za“, „proti“ alebo „zdržal sa“, ktoré spísali pod bod, o ktorom sa rozhodovalo. Svoju odpoveď vniesli x-om (x) do štvorčeka ponúkajúcej odpovede za ktorú sa rozhodli.

Člen národnostnej rady, ktorý prijal materiály elektronickej schôdzy na rozhodovanie, bol povinný vyjadriť sa v 48-hodinovej lehote odo dňa prijatia materiálov. Pokiaľ sa nevyjadril v danej lehote, považuje sa, že nehlasoval.

Technická realizácia schôdzy: Mária Poptešinová, tajomníčka NRSNM

Program schôdzy:

1. Schvaľovanie Správy o činnosti Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov v roku 2020 a finančnej správy Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov za rok 2020
2. Schvaľovanie Správy o činnosti Múzea vojvodinských Slovákov v roku 2020 a finančnej správy Múzea vojvodinských Slovákov v roku 2020
3. Schvaľovanie Plánu a programu Múzea vojvodinských Slovákov na rok 2021 a finančného plánu Múzea vojvodinských Slovákov na rok 2021
4. Schvaľovanie Finančného plánu a Plánu a programu na rok 2021 NVU Hlas ľudu, týždenníka Hlas ľudu a časopisu Vzlet a Správy o činnosti NVU Hlas ľudu, týždenníka Hlas ľudu a časopisu Vzlet za rok 2020
5. Schvaľovanie Správy o činnosti v roku 2020 a Plánu a programu na rok 2021 Galérie inštitútu umenia v Kovačici
6. Správa nezávislého revízora o vykonanej revízii príjmov a výdavkov NRSNM financovaných zo štátneho rozpočtu za rok 2020
7. Memorandum o spolupráci medzi Národnostnou radou slovenskej národnostnej menšiny a Národnostnou radou rusínskej národnostnej menšiny.
8. Mienky a stanoviská NRSNM:

- a. Stanovisko a odborné hodnotenie kvality a používania učebníc národnostných menšín – slovenský jazyk 5.- 6. trieda zš
- b. Stanovisko a odborné hodnotenie kvality a používania učebníc národnostných menšín, Digitálny svet 1 – učebnica pre 1. stupeň základnej školy
- c. Stanovisko a odborné hodnotenie kvality a používania učebníc národnostných menšín – slovenský jazyk 6. trieda zš
- d. Stanovisko a odborné hodnotenie kvality a používania učebníc národnostných menšín, Hudobná kultúra pre 3. ročník základnej školy v slovenskom jazyku – s multimediálnym doplnkom a zvukovým obsahom
- e. Stanovisko k voľbe riaditeľa Predškolskej ustanovizne Poletarac, Alibunar
- f. Stanovisko k voľbe rektora a štyroch prorektorov univerzity v Novom Sade
- g. Stanovisko k plánu zápisu externých študentov, Zdravotnícka škola 7. apríla, Nový Sad
- h. Mienka na kandidáta na voľbu člena Správnej rady Predškolskej ustanoviznie Kolibri v Kovačici
- i. Návrh kandidátov na voľbu členov Školského výboru Základnej školy maršala Tita v Padine z radov miestnej samosprávy

22. pracovné zasadnutie NRSNM

Dňa 23. júla 2021 so začiatkom o 19.00 hodine v priestoroch Slovenského národného domu v Starej Pazove sa za prítomnosti 20 členov uskutočnilo dvadsiate druhé zasadnutie Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny, ktorým predsedala Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM. Program rokovania, pôvodne pozostávajúci z 10 bodov, doplnený bol o ešte dva ďalšie body – o Voľbu predsedu Dozornej rady NVU Hlas ľudu ako i o Informáciu o odvolaní riaditeľky NVU Hlas ľudu a postavení novej riaditeľky tejto ustanovizne. Bod, ktorý sa vzťahoval na schvaľovanie rozhodnutí, ktoré vyniesla Výkonná rada NRSNM, bol doplnený o ďalšie Stanovisko na predbežnú poradovú listinu žiakov stredných škôl ubytovaných v žiackom domove Gymnázia Jána Kollára v Báčskom Petrovci.

Po takto doplnenom programe pristúpilo sa k rokovaniu.

Schválená bola zápisnica z 20. pracovnej schôdze NRSNM.

V rámci bodu Polročné správy o činnosti výborov NRSNM: Polročná správa o činnosti Výboru pre úradné používanie jazyka a písma, Polročná správa o činnosti Výboru pre kultúru, Polročná správa o činnosti Výboru pre vzdelávanie a Polročná správa Výboru pre informovanie, predsedovia výborov Vladimír Francisty, Anna Čapeľová a Anna Horvátová ako i koordinátorka výboru pre vzdelávanie Svetlana Zolňanová, stručne podali informácie o činnosti v období od začiatku roka po 30. jún 2021. Keď ide o výbor pre vzdelávanie, schválené bolo, aby sa z prostriedkov na podporu zápisu detí do slovenských škôl, ktoré vyčlenili všetky štyri výbory, podporil aj zápis piatich prvákov do slovenskej triedy na základnej škole v Erdevíku.

Keď ide o bod Informácia o doterajších etapách o zabezpečenie Slovenského strediska v Novom Sade, predsedníčka L. Lakatošová podala informáciu o prípravách na kúpu budovy tohto strediska na ulici Karađorđovej č. 70 v Novom Sade, kde okrem ústredia NRSNM budú sídliť aj Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov a NVU Hlas ľudu. Tiež o možnosti dostavby budovy o internátne priestory pre slovenských študentov v Novom Sade. Predsedníčka sa zmienila i o dôvodoch na zmenu rozhodnutia z pôvodnej myšlienky stavania nového objektu na aktuálnu situáciu – kúpu už postavenej budovy vhodnej na uvedené účely a na spomenutú rekonštrukciu. Tiež ohľadom uvedeného hovorila i o komunikácii s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Bodom Schválenie návrhu na udelenie cien NRSNM, ktoré sa malo uskutočniť na slávnostnom zasadnutí NRSNM 12. augusta 2021 v Báčskom Petrovci, boli všetky uvedené návrhy jednoznačne schválené.

V rámci bodov Stanovisko NRSNM k Rozhodnutiu o prijatí zmien a doplnkov pracovného programu Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov na rok 2021 a Stanovisko NRSNM k Rozhodnutiu o prijatí Zmien a doplnkov finančného plánu Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov na rok 2021 riaditeľ ÚKVS Vladimír Francisty ozrejmil stanoviská, ktoré boli veľkou väčšinou hlasov odsúhlasené.

V rámci bodu Odvolanie predsedu Dozornej rady NVU Hlas ľudu – Daniely Lazorovej, ktorá s touto ustanovizňou podpísala pracovnú zmluvu, uvedené odvolanie bolo jednoznačne schválené. V rámci doplneného bodu – Voľba nového predsedu Dozornej rady NVU Hlas ľudu – navrhnutá a väčšinou hlasov za novú predsedníčku tohto telesa bola zvolená Ankica Benková, riaditeľka základnej školy z Lalite.

Bod Schválenie rozhodnutí, ktoré vyniesla VR NRSNM boli všetky uvedené stanoviská a mienky jednoznačne schválené.

Ďalším doplneným bodom zasadnutia Informácia o odvolaní riaditeľky NVU Hlas ľudu a postavení novej riaditeľky tejto ustanovizne – záverom bolo dohodnuté, aby sa pred NRSNM oslovila Správna rada NVU Hlas ľudu a aby na nasledujúce zasadnutie NRSNM boli zavolaní riaditeľka NVU Hlas ľudu a predseda Správnej rady NVU Hlas ľudu a aby členom NRSNM, čiže svojej zakladajúcej ustanovizni, ozrejmili uvedené odvolania resp. vymenovania do funkcie riaditeľa tejto ustanovizne a aby členovia NRSNM mali kompletný obraz všetkých zmien v NVU Hlas ľudu, ktoré sa udiali od začiatku tohto roka.

Záverom zasadnutia predsedníčka L. Lakatošová pozvala členov na slávnostné zasadnutie NRSNM ako i na tohtoročné Slovenské národné slávnosti a vyzvala ich na imunizáciu nášho štátu, aby vplyvom na našich občanov na očkovanie prispeli k ochrane proti vírusu COVID-19.

Slávnostné zasadnutie NRSNM

Dňa 12. augusta 2021 v Báčskom Petrovci v zasadacej sieni Zhromaždenia obce sa uskutočnilo slávnostné zasadnutie Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny za prítomnosti členov národnostnej rady, hostí a krajanov zo zahraničia, tiež predstaviteľov médií. Zasadnutie malo slávnostný charakter a konalo sa v rámci úradného sviatku slovenskej národnostnej menšiny – Slovenských národných slávností. Otvorila ho a slávnostne privítala Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM.

Formálne sú Slávnosti oficiálnym sviatkom od roku 2009 a programovo i organizačne k Slávnostiam národnostná rada prispieva od roku 2005. Počas Slávností národnostná rada snemuje a svoje ceny udeľuje od roku 2013 a tak to bolo i tentoraz. Programom tohto zasadnutia bolo slávnostné udeľovanie cien, ktoré národnostná rada udeľuje v súlade s článkom 10, bod 8 Zákona o národnostných radách národnostných menšín. Udeľovaním cien Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny sa snaží podporovať prácu, činnosť a najmä výsledky dosiahnuté v oblasti zachovávanía, rozvoja a prezentácie národnej a kultúrnej identity slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku. Udeľuje sa jednotlivcom a kolektívom, ktorí pôsobia alebo pôsobili v oblasti kultúry, vzdelávania, informovania a úradného používania jazyka a písma.

Cenu NRSNM k 250. výročiu školstva v Hložanoch prijal Miloš Krstovski, riaditeľ hložianskej školy a laudatio napísala a prečítala Svetlana Zolňanová; Plaketu NRSNM Slovenskému kultúrnemu centru Pavla Jozefa Šafárika z Nového Sadu k

100. výročiu pôsobenia prijala predsedníčka centra Vierka Marčoková Cerovská a laudatio napísala a prečítala Danica Vrbová; Plaketu NRSNM Oddeleniu slovakistiky na Filozofickej fakulte v Novom Sade z príležitosti 60. výročia organizovaného vyučovania slovenského jazyka a literatúry prijala vedúca oddelenia Jasna Uhláriková a laudatio prečítala Daniela Vujovićová; Plaketu NRSNM k 50. výročiu Festivalu slovenskej populárnej hudby Zlatý kľúč prijal Ján Šimoni, dlhoročný organizátor festivalu, a laudatio napísala a prečítala Renáta Súdiová a Plaketu NRSNM k 50. výročiu Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj... prijal predseda SKOS Jednota v Hložanoch Vladimír Bažal'a. Laudatio napísala Svetluša Hlaváčová a prečítala ho Anna Čapeľová. Program bol spestrený i hudobnými a recitačným prednesom známych mladých umelcov slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku Ivetky Kováčovej, Vladimíra Halaja a Jany Rumanovej. Auditóriu sa prihovorila a odmeneným gratulovala i Barbora Galovićová, konzulka z Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Belehrade.

23. zasadnutie NRSNM

Dňa 2. decembra 2021 so začiatkom o 18.00 hodine v priestoroch Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov v Novom Sade sa za prítomnosti 20 členov uskutočnilo dvadsiate tretie zasadnutie Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny, ktorým predsedala Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM. Program rokovania bol schválený s tým, že bod č. 3 – Informácia o doterajších etapách o zabezpečenie Slovenského strediska v Novom Sade bol presunutý ako predposledný, čiže pred bod č. 11. Nasledovalo schválenie zápisnice z 22. pracovnej schôdze NRSNM a rokovanie pokračovalo podľa ďalšieho sledu bodov. Členovia NRSNM dali kladné stanovisko k správe o práci a realizácii Ročného plánu práce Gymnázia Jána Kollára so žiackym domovom v Báčskom Petrovci v školskom roku 2020/2021 a k Ročnému plánu práce tohto gymnázia v školskom roku 2021/2022, o ktorých sa zmienila riaditeľka Jarmila Vrbovská. V pokračovaní sa členovia NRSNM kladne zmienili k Rozhodnutiu o zmenách a doplnkoch Štatútu Múzea vojvodinských Slovákov. V rámci osobitného bodu bola podaná informácia o angažovaní nezávislého revízora NRSNM. Keď ide o bod Podávanie informácie o podnikateľských a personálnych novinkách v Novinovo-vydavateľskej ustanovizni Hlas ľudu, prečítané boli listy, ktoré na mailovú adresu národnostnej rady zaslali z tejto ustanovizne. Po uzavretí diskusie k tomuto bodu bolo konštatované, že sa k nemu treba vrátiť aj na nasledujúcom zasadnutí NRSNM, keď znovu treba zavolať vedenie, resp. kompetentných predstaviteľov NVU Hlas ľudu. V pokračovaní členovia väčšinou hlasov dali kladné stanovisko k Rozhodnutiu Správnej rady NVU Hlas ľudu o schválení opätovnej bilancie – rebalansu finančného plánu na rok 2021. V rámci bodu 9 nasledovalo vymenovanie nového predsedu SR NVU Hlas ľudu, ktorým sa stal Miroslav Brna, keďže doterajšiemu – Miloslavovi Chrtňanovi – predčasne bol ukončený mandát v dôsledku úmrtia. Na uvoľnené miesto člena SR (namiesto M. Brnu) bola zvolená Blaženka Vozárová. Nasledoval bod 10, čiže Informácia o doterajších etapách o zabezpečenie Slovenského strediska v Novom Sade, ktorú podala predsedníčka L. Lakatošová a v rámci ktorého bodu sa prehodnotili všetky doterajšie návrhy a aktivity podniknuté na uskutočnenie tohto významného projektu pre slovenskú národnostnú menšinu. V rámci spoločného bodu Schválenie rozhodnutí, ktoré vyniesla NRSNM členovia schválili mienky týkajúce sa dokumentov prislúchajúcich výborom pre vzdelávanie a úradné používanie jazyka a písma – 31 stanovísk a mienok a to mienky k voľbe riaditeľov základných škôl a predškolských ustanovizní, členov školských výborov, členov správnych rád

vzdelávacích ustanovizní, k určeniu názvov ulíc ako i na stanoviská k posúdeniu prekladov jednotlivých učebníc a podobne.

Účasť a podpora podujatí i aktivít zo strany NRSNM

Návšteva Selenče

Dňa 2. februára 2021 sa predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová spolu s členmi NRSNM Svetlanou Zolňanovou a Jurajom Súdim zúčastnila na nešporných službách Božích v evanjelickom chráme Božom v Selenči. Privítal ich Mgr. Miroslav Poničan, kaplán – administrátor CZ Selenča. Po príhovore predsedníčky Lakatošovej, v ktorom poznamenala, že cirkev, Matica slovenská a národnostná rada, patria k sebe a nemožno ich od seba odlúčiť, predsedníčke sa poďakoval i dozorca tohto CZ Juraj Čapeľa. V pokračovaní predsedníčka NRSNM navštívila i Rímskokatolícku farnosť Najsvätejšej Trojice v Selenči.

Ministerka Čomičová v NRSNM

Dňa 8. februára 2021 ústredie NRSNM v Novom Sade navštívila ministerka pre ľudské a menšinové práva a spoločenský dialóg Gordana Čomičová so svojimi spolupracovníkmi. V delegácii s pani ministerkou boli štátni tajomníci rezortného ministerstva Ninoslav Jovanović a Olena Papugová, tiež z ministerského kabinetu Ivana Antičová a Aleksandra Raškovičová. Vzácnu hostku so spolupracovníkmi privítala predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová v spoločnosti podpredsedov rady – Tatiany Vujačićovej a Zlatka Šimáka, Svetlany Zolňanovej, členky NR a Výkonnej rady NRSNM poverenej vzdelávaním ako i predsedov výborov – Anny Čapeľovej, Anny Horvátovej, Vladimíra Francistyho a Janka Kolárika.

Ministerka Čomičová slovenskú národnostnú radu navštívila v rámci plánovanej oficiálnej návštevy všetkých národnostných rád v 2021. rok. Aj keď je toto ministerstvo ešte vždy vo fáze formovania, pani ministerka prejavila vôľu vyjsť v ústrety národnostným radám v prípade potreby. Prioritou rozhovoru s predstaviteľmi NRSNM boli prípravy na blížiaci sa súpis obyvateľstva, ktorý je kvôli pandémie spôsobenej vírusom corona odročený na október tohto roka. Do súpisu okrem lokálnych samospráv budú zapojené aj národnostné rady a ministerka prítomných stručne poinformovala o jednotlivých mechanizmoch, týkajúcich sa priebehu sčítania obyvateľstva. Od samotnej kampane po osoby, ktoré budú vykonávať súpis až po používanie materinského jazyka a písma. V pokračovaní sa dotkli i tém blížiacich sa volieb do národnostných rád národnostných menšín, ktoré sa uskutočnia v roku 2022. Osobitne si pohovorili o predstavovaní národnostných rád národnostných menšín v programe RTS, aby sa teda vytvoril programový tím a aby rady mali možnosť navrhovať o obsahu týchto vysielaní. Predsedníčka Lakatošová vzácných hostí z ministerstva poinformovala o činnosti národnostnej rady a jednotlivých výborov. V rozhovore sa dotkli i problematiky dopravných tabúl vypísaných v cyrilskom písme v obciach, v ktorých je slovenčina v úradnom použití.

Návšteva NRSNM na republikovej úrovni

Predsedníčku NRSNM Libušku Lakatošová spolu s členom NRSNM a riaditeľom Základnej školy hrdinu Janka Čmelíka v Starej Pazove Jankom Havranom dňa 1. marca 2021 v Belehrade prijala Suzana Paunovićová, generálna sekretárka Aleksandra Vučića. Cieľom návštevy bolo poukázať na ciele a plány národnostnej rady a poinformovať o pôsobení slovenskej menšiny. Tiež boli predstavené

plány národnostnej rady, keď ide o výstavbu Slovenského strediska, v ktorom budú sídliť významné slovenské inštitúcie NRSNM, NVU Hlas ľudu a Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, tiež novosadský cirkevný zbor, MOMS Nový Sad ako i Slovenské kultúrne centrum P. J. Šafárika a pod.

Online rokovanie predstaviteľov NRSNM s ÚSŽZ

V priestoroch Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Novom Sade dňa 10. marca 2021 sa uskutočnilo online rokovanie predstaviteľov našej strešnej celomenšinovej inštitúcie s predstaviteľmi Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí v čele s ich predsedami – Libuškou Lakatošovou a Milanom Jánom Pilipom. Na konferencii participovali aj predstavitelia Ministerstva financií a Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky. Vzhľadom na pandemickú situáciu, ktorá si vyžaduje obmedzenie fyzického kontaktu a na význam problematiky z druhej strany, využité boli dostupné digitálne nástroje a zúčastnené strany rokovali online. Vďaka uvedenej platforme došlo k vzájomnému zdieľaniu informácií ohľadom pokračovania príprav výstavby Slovenského strediska so sídlom v Novom Sade.

Pred uvedeným online rokovaním Národnostná rada Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí predostrela diagramy aktivít vyjadrené v časových a finančných rámcach spolu s vizualizáciou samotnej budovy. V diagramoch boli detailne rozpracované všetky fázy prípravy a výstavby uvedeného objektu. Od prijatia ponuky a podpísania zmluvy, ideového riešenia, podmienok umiestnenia budovy, projektu stavebného povolenia, registrácie stavebných prác, samotného projektu realizácie, vykonávania stavebných prác až po povolenie na používanie.

Zúčastnené strany marcového online rokovania sa dopracovali i ku konkrétnym záverom. Okrem iného bolo dohodnuté, že v priebehu apríla bežného roka resp. v najbližšej dobe na pôde Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny ohľadom tejto záležitosti dôjde k bilaterálnemu stretnutiu predsedu ÚSŽZ s predsedníčkou NRSNM. Nasleduje podpísanie zmluvy po ktorej by sa mal uskutočniť presun finančných prostriedkov. Z prvej finančnej transakcie prostriedky budú usmernené na prípravu projektovej dokumentácie výstavby Slovenského strediska.

V pokrajinskej vláde odovzdané dohody o pridelení prostriedkov na rok 2021

Dňa 18. marca 2021 v pokrajinskej vláde v Novom Sade predsedom národnostných rád národnostných menšín slávnostne boli odovzdané dohody o pridelení finančných prostriedkov. Na realizáciu celoročných aktivít sedemnástim národnostným radám, ktoré majú sídlo na území AP Vojvodiny, bolo z pokrajinského rozpočtu vyčlenených 61,6 milióna dinárov. Odovzdal ich podpredseda vlády pokrajinskej vlády a pokrajinský tajomník Zsolt Sakalas. Pridelené prostriedky sú určené na spolufinancovanie bežných aktivít a pravidelnej činnosti národnostných rád a budú sa vyplácať kvartálne, v štyroch rovnakých častiach, do konca roka 2021. V mene NRSNM dohodu podpísala predsedníčka Libuška Lakatošová.

Online zasadnutie s predstaviteľkami OBSE

Dňa 19. marca 2021 sa konalo elektronické zasadnutie s predstaviteľkami OBSE – Milicou Rodičovou a Zuzanou Pavlíkovou. Na tému vzdelávania hovorila koordinátorka pre vzdelávanie Svetlana Zolňanová a o súpise

obyvateľstva koordinátorka pre úradné používania jazyka a písma a tajomníčka národnostnej rady Mária Poptešinová.

Z online zasadnutia Koordinácie národnostných rád

Dňa 30. marca 2021 sa uskutočnilo online zasadnutie Koordinácie národnostných rád menšín, ktorou predsedala macedónska národnostná rada. Témou zasadnutia bol aktuálny súpis obyvateľstva v našom štáte. Zasadnutia sa zúčastnila predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová.

Press konferencia v NRSNM

Dňa 30. marca 2021 v miestnostiach NRSNM v Novom Sade sa uskutočnila press konferencia pre slovenské médiá. Zúčastnili sa jej predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová, podpredseda NRSNM Zlatko Šimák, členka VR NRSNM a koordinátorka vzdelávania Svetlana Zolňanová a predseda VPV NRSNM Janko Kolárik. Na tlačovke sa hovorilo o spolupráci NRSNM s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí, o očakávanej návšteve vedenia ÚSZZ na začiatku apríla a podpisovaní zmluvy týkajúcej sa výstavby Slovenského strediska v Novom Sade. Prítomní sa zmienili i o osvedčeníach zahraničných Slovákov, o zápise prvákov do škôl so slovenskou vyučovacou rečou ako i o otvorení súbehu na prihlasovanie zahraničných študentov – uchádzačov o vládne štipendiá Slovenskej republiky.

Riešenie problémov menšín prostredníctvom dialógu a v duchu tolerancie

Dňa 31. marca 2021 v Belehrade predsedníčka vlády Srbskej republiky Ana Brnabićová predsedala zasadnutiu Rady pre národnostné menšiny, na ktorom sa rokovalo o činnostiach v oblasti zlepšovania postavenia národnostných menšín v Srbsku a podaná bola správa o Akčnom plane o národnostných menšinách.

Brnabićová poukázala na to, že vytvorenie nového Ministerstva pre ľudské a menšinové práva a sociálny dialóg, ktoré vedie Gordana Čomićová, predstavuje silný signál v otázke dôležitosti zlepšovania práv menšín. Posúdila, že práca Rady je veľmi dôležitá, pretože umožňuje riešenie problémov a najmä zlepšenie postavenia menšín prostredníctvom koordinácie a dialógu. Predsedníčka vlády zdôraznila, že napriek zložitému obdobiu, spôsobenému pandemiou COVID-19, prostriedky na financovanie národných rád menšín sa neznižili, čo je ďalším potvrdením toho, že postaveniu a právam menšín sa pripisuje veľký význam. Brnabićová tiež vyzvala predstaviteľov národnostných menšín, aby vo svojich komunitách pracovali na podpore očkovania s cieľom čo najskôr dosiahnuť kolektívnu imunitu. Ministerka Čomićová uviedla, že Ministerstvo pre ľudské a menšinové práva a sociálny dialóg je odhodlané riešiť všetky problémy menšín prostredníctvom dialógu a posilňovania vzájomnej dôvery v duchu tolerancie, čo prispeje k rozvoju celej spoločnosti. Taktiež sa rozhodlo, že oblasť vzdelávania a kultúry má prednosť pri zlepšovaní postavenia národnostných menšín. Zdôraznilo sa, že rozpočtový fond pre národnostné menšiny na tento rok predstavuje 30 miliónov dinárov a prostriedky sa budú investovať do vzdelávania ako prioritnej oblasti v roku 2021, ako aj na financovanie programov a projektov dôležitých pre národnostné menšiny. Keď ide o súpis obyvateľstva, prítomní sa dozvedeli, že sa vzhľadom na celkový vývin situácie v súvislosti s COVID-19, posúva na rok 2022. Na zasadnutí sa zúčastnili aj minister školstva, vedy a technologického rozvoja Branko Ružić, ministerka spravodlivosti Maja Popovićová a predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová.

Predseda ÚSŽZ na návšteve NRSNM

Dňa 12. apríla 2021 Národnostnú radu slovenskej národnostnej menšiny v Novom Sade v rámci svojej týždennej služobnej cesty do Srbska navštívil predseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Mgr. Milan Ján Pilip. V delegácii s predsedom ÚSŽZ boli i Igor Vencel, zástupca veľvyslanca Slovenskej republiky v Belehrade, Kristína Vargová a Denis Palutka, zamestnanci ÚSŽZ z Bratislavy.

V priestoroch NRSNM hostí zo Slovenska privítala predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová. V delegácii zo strany národnostnej rady na pracovnom stretnutí sa zúčastnili i podpredsedovia NRSNM Tatiana Vujačićová a Zlatko Šimák ako aj riaditeľ Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov Vladimír Francisty. Úvodné slová počas rokovania na pôde národnostnej rady mala predsedníčka Lakatošová, ktorá hostí stručne oboznámila s činnosťou NRSNM a predovšetkým podčiarkla význam spolupráce s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Ústredným bodom rokovania bola otázka výstavby Slovenského strediska v Novom Sade a blížiac sa podpisovanie zmluvy NRSNM s ÚSŽZ, po ktorom by mal nasledovať presun prostriedkov a postupný začiatok prác. Prítomní podčiarkli veľký význam existencie tejto budovy, ktorá v blízkej budúcnosti zastreší všetky významné slovenské inštitúcie a ustanovizne slovenskej národnostnej menšiny, sídliace v Novom Sade. Na rokovaní bolo slov i o pôsobení národnostnej rady v období pandémie, zvlášť v oblasti vzdelávania, ako i o aktuálnej otázke blížiaceho sa sčítania obyvateľstva v Srbskej republike. Hostia z ÚSŽZ hovorili o skúsenostiach Slovenskej republiky rovno v tejto oblasti a o výhodách uplatnenia modelu elektronického sčítania v SR. V prípade, že sa podobný model podarí presadiť i v našom štáte, pre slovenskú národnostnú menšinu by to zvlášť malo veľký význam pre zmapovanie počtu nášho spoločenstva, emigrovaného do sveta. V pokračovaní rokovania v zasadacej sieni sa uskutočnila tlačová konferencia pre médiá, informujúce po slovensky.

V rámci týždennej návštevy delegácia ÚSŽZ v čele s predsedom M. J. Pilipom zo slovenských vojvodinských prostredí navštívil i Báčsky Petrovec, Hložany, Selenču, Kovačicu a Starú Pazovu a zároveň navštívil i jednotlivé inštitúcie a ustanovizne s osobitným významom pre slovenskú národnostnú menšinu v Novom Sade, tiež Ministerstvo pre ľudské a menšinové práva v paláci Srbsko a Ministerstvo pre štátnu správu a lokálnu samosprávu v Belehrade.

Z pracovného stretnutia na pôde NRSNM

Dňa 13. apríla 2021 v priestoroch Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Novom Sade sa v pokračovaní týždennej návštevy Srbska predsedu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Mgr. Milana Jána Pilipa, uskutočnilo pracovné stretnutie s predsedníčkou NRSNM Libuškou Lakatošovou. V delegácii s predsedom ÚSŽZ boli Igor Vencel, zástupca veľvyslanca Slovenskej republiky v Belehrade a Kristína Vargová, zamestnankyňa ÚSŽZ z Bratislavy a v mene NRSNM stretnutia sa zúčastnili i podpredsedovia NRSNM Tatiana Vujačićová a Zlatko Šimák ako aj riaditeľ Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov Vladimír Francisty. V prvej časti rokovania Zlatko Šimák, ktorý zastáva aj funkciu ombudsmana v Kovačickej obci, predsedu ÚSŽZ oboznámil s problematikou vybavovania preukazu zahraničného Slováka. Konkrétne problémy predseda ÚSŽZ sľúbil, že sa pokúsi doriešiť. Druhá časť stretnutia bola venovaná prípravám na výstavbu Slovenského strediska v Novom Sade. Predstavitelia NRSNM predsedovi ÚSŽZ prezentovali predbežné idey týkajúce sa výzoru a funkcie samotného objektu a hovorilo sa i o legislatíve, čiže o činnostiach spätých s tvorbou a podpisovaním predbežnej zmluvy medzi NRSNM a ÚSŽZ.

Príručka pre prácu národnostných rád národnostných menšín

V rámci spoločného projektu Európskej únie a Rady Európy Podpora rozličnosti a rovnosti v Srbsku bola 14. apríla 2021 v Paláci Srbsko v Belehrade predstavená Príručka pre prácu mala byť užitočným nástrojom pre národnostné rady národnostných menšín ako forma podpory a pomoci pri výkone ich právomocí. Organizátorom stretnutia so zástupcami národnostných rád bolo Ministerstvo pre ľudské a menšinové práva a Kancelária Rady Európy v Belehrade. Uvodné slovo mali: Ivana Antić, pomocníčka ministerky pre ľudské a menšinové práva a spoločenský dialóg, Nadia Ćuk, zástupkyňa vedúceho Kancelárie Rady Európy v Belehrade, Mirjana Maksimović, delegácia Európskej únie v Srbskej republike a predsedajúci Koordinácie národnostných rád. Národnostnú radu slovenskej národnostnej menšiny predstavovala Mária Poptešinová, tajomníčka NRSNM.

Zo stretnutia so štátnou tajomníčkou MZVEZ SR Ingrid Brockovou

Dňa 27. apríla 2020 sa v Novom Sade s delegáciou Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku v čele s predsedníčkou Libuškou Lakatošovou stretla vysoká delegácia z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky v čele so štátnou tajomníčkou Ingrid Brockovou. Túto delegáciu okrem štátnej tajomníčky sprevádzali aj ďalší predstavitelia rezortného ministerstva – Ivan Surkoš, riaditeľ kancelárie štátnej tajomníčky MZVEZ SR, Jozef Korček, koordinátor kancelárie štátnej tajomníčky MZVEZ SR, Monika Podsklanová Šuhajdová, referent Odboru štátov juhovýchodnej Európy a Turecka MZVEZ SR, Michal Kottman, generálny riaditeľ Sekcie ministra, MZVEZ SR, J.E. Fedor Rosocha, veľvyslanec SR v Belehrade a Igor Vencel, zástupca veľvyslanca SR v Belehrade. V delegácii v čele s predsedníčkou Lakatošovou boli Tatiana Vujačićová a Zlatko Šimák, podpredsedovia NRSNM, Svetlana Zolňanová a Janko Havran, členovia výkonnej rady NRSNM a NRSNM.

Témou pracovného stretnutia uvedené strany sa dotkli podpory Slovenskej republiky slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku, tiež priorit a súčasnej situácie v radoch slovenskej národnostnej menšiny. Vysokých hostí zaujímalo v ktorých oblastiach je vítaná pomoc slovenskej menšine v Srbsku a predsedníčka Lakatošová podala stručné hodnotenie svojho pôsobenia vo funkcii predsedníčky NRSNM a poinformovala vysokých hostí o súčasnom stave výstavby Slovenského strediska v Novom Sade. Delegácia sa po rokovaní s predstaviteľmi NRSNM presunula k primátorovi mesta Nový Sad Milošovi Vučevićovi, s ktorým tiež rozoberali aktuálnu otázku výstavby uvedeného projektu – výstavby Slovenského strediska v inštitucionálnom, politicko-spoločenskom a kultúrno-duchovnom centre Autonómnej pokrajiny Vojvodiny.

Zaznamenanie Svetového dňa kultúrnej rozmanitosti pre dialóg a rozvoj

Dňa 25. mája 2021 v Paláci Srbsko Ministerstvo pre ľudské a menšinové práva a sociálny dialóg v rámci zaznamenávania Svetového dňa kultúrnej rozmanitosti pre dialóg a rozvoj usporiadalo prezentáciu projektu Dvojazyčné STEM vedkyne, ktorý realizovalo Združenie občanov ruSTEM z Rusého Kerstura a ktorý bol podporený Ministerstvom školstva, vedy a technologického rozvoja vlády Srbskej republiky. Obsah tohto projektu je určený pre dievčatá vo veku 14 až 18 rokov, ktoré pochádzajú z dvojazyčného prostredia, tj. navštevujú strednú školu v jazykoch národnostných menšín v Srbsku. Autorkami prác sú mladé vedkyne zo Srbska, ktoré pochádzajú z dvojazyčného – bilingválneho prostredia a predstaviteľkami sú rusínskej, maďarskej, slovenskej a bosniackej národnostnej menšiny. Spred

slovenskej národnostnej menšiny bola predstavená Dr. Zdenka Dudićová z Báčskeho Petrovca. Spred NRSNM podujatia sa zúčastnila Mária Poptešinová, tajomníčka.

Konferencia venovaná 4. správe Poradnej komisie Rady Európy

Dňa 16. júna 2021 v hoteli Hyatt Regency v Belehrade sa uskutočnila Konferencia venovaná 4. správe o Srbsku Poradnej komisie Rady Európy o Rámcovej konvencii o ochrane národnostných menšín. Konferenciu organizovala Rada Európy a prezentované boli odporúčania z oblasti vzdelávania o ochrane a zvel'adení menšinových práv a aktivitách spätých so sčítaním obyvateľstva, postavením národnostných menšín a možnostiach zapojenia sa národnostných rád do procesu sčítania obyvateľstva a promovania menšinových práv pri vyjadrovaní sa o národnostnej príslušnosti. NRSNM predstavovala Svetlana Zolňanová, členka VR NRSNM a členka Národnej osvetovej rady, ktorá sa zúčastnila i v diskusii na tému vzdelávania.

Významné ženy národnostných menšín

Dňa 17. júna 2021 v Novom Sade v organizácii pokrajinského ochrancu občanov – ombudsmana v spolupráci s národnostnými radami národnostných menšín sa uskutočnilo podujatie s názvom Významné ženy národnostných menšín. Účastníkov privítali zástupcovia pokrajinského ombudsmana pre rodovú rovnosť a ochranu práv národnostných menšín Snežana Kneževićová a János Oros. Cieľom podujatia bolo upriamiť pozornosť na umelecké, intelektuálne, vedecké, prekladateľské, vzdelávacie a pedagogické aktivity žien. Dr. Suzana Kujundžićová Ostojićová, predsedníčka Národnostnej rady národnostnej menšiny Bunjevcev, hovorila o práci spisovateľky Marije Đorđevićovej Malagurskej a o práci sochárky Any Bešlićovej. Edvina Erdedi z Národnostnej rady maďarskej národnostnej menšiny predstavila život a dielo významnej herečky Ibi Romhanyi, zatiaľ čo profesorka na katedre slovakistiky Filozofickej fakulty Univerzity v Novom Sade prof. Dr. Anna Makišová hovorila o práci významnej slovenskej lingvistky, prekladateľky, esejistky a pedagogičky prof. Dr. Márie Myjavcovej. Spred Národnostnej rady rómskej národnostnej menšiny Slađana Teodorovićová predstavila prácu profesorky odborných štúdií doktorky Marije Aleksandrovićovej, ktorá ako prvá Rómka získala doktorát v odbore literatúra. Irina Hardi Kovačevićová hovorila o živote, práci a tvorivých úspechoch rusínskej divadelnej a filmovej herečky Ireny Kolesarovej, zatiaľ čo Dr. Tatjana Petrika za rumunskú národnostnú radu predstavila prácu Dr. Rodiky Petky, špecialistky pracovného lekárstva. Či už prispeli k zlepšeniu zdravotnej starostlivosti alebo sa nezištne venovali umeniu, zlepšeniu vzdelávacích vzorov, posilneniu národného povedomia a identity príslušníkov národných spoločenstiev, všetky vyššie uvedené ženy môžu byť veľkým povzbudením a inšpiráciou. Zoznam takýchto žien je nekonečný a predstavuje nevyčerpatelný zdroj pre organizovanie podobných stretnutí i v nasledujúcom období.

25. Jarné nôty

Dňa 26. júna 2021 v Slávnostnej sieni Gymnázia Jána Kollára v Báčskom Petrovci v organizácii Miestneho odboru Matice slovenskej v Petrovci sa uskutočnil 25. Festival vážnej hudby Jarné nôty. V mene NRSNM sa prihovarila predsedníčka národnostnej rady Libuška Lakatošová, v mene Obce Báčsky Petrovec predsedníčka Jasna Šprochová, slovo mala i Anna Medved'ová a spred organizátora – MOMS Petrovec i jeho predsedníčka Katarína Melegová-Melichová. Festival okrem Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Pokrajinského sekretariátu pre kultúru, verejné

informovanie a vzťahy s náboženskými spoločenstvami a Obce Báčsky Petrovec podporila i Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny.

Výstava a kultúrno-umelecký program v Selenči

Dňa 2. júla 2021 v Etno-odbočke MOMS Selenča v Selenči sa uskutočnila výstava pri príležitosti 20. výročia vystavovania v etno-priestore v tamomšom Dome kultúry. Podujatie poctila aj predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová, ktorá sa aj prihovorila. Okrem nej v mene NRSNM boli prítomní aj Svetlana Zolňanová, Katarína Vrabčeniaková, Anna Horvátová, Anna Čapeľová a Juraj Súdi. Podujatie poctili i hostky z Lalite a zo Starej Pazovy. Slovo mali i vedúca etno-odbočky Viera Streharská a Marína Vrabčeniaková, selenčská richtárka. V pokračovaní sa vo večerných hodinách v Dome kultúry uskutočnil kultúrno-umelecký program za účasti početných kultúrno-vzdelávacích inštitúcií v Selenči. Prítomný bol i riaditeľ Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov Vladimír Francisty a prihovorila sa i predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová. Uvedené podujatia boli vzácnym príspevkom k zaznamenávaniu osláv Dňa Selenče.

Uzavretá dohoda o spolupráci

Spolupráca národnostných rád sa neodzrkadľuje len cez činnosť Koordinácie národnostných rád, ale aj vzájomnou spoluprácou medzi predstaviteľmi rád, s dôrazom na multinárodnostný prvok. Dosvedčilo to aj stretnutie predstaviteľov národnostnej rady slovenskej a Národnostnej rady rusínskej národnostnej menšiny, ktoré bolo 17. júla 2021. Z iniciatívy predstaviteľov Rusínov sa rokovalo o vzájomnej spolupráci, spoločnom vystupovaní, uchádzaní sa o finančné prostriedky, čerpanie zdrojov na základe projektov. V mene predsedníčky NRSNM Libušky Lakatošovej a vo svojom mene činnosť samotnej rady prezentoval podpredseda Zlatko Šimák, tiež predstavil prítomných predstaviteľov: Máriu Poptešinovú, tajomníčku a koordinátorku Výboru pre úradné používanie jazyka a písma, Annu Čapeľovú, predsedníčku Výboru pre kultúru, Janka Kolárika, predsedu Výboru pre vzdelávanie, Vladimíra Francistyho, predsedu Výboru pre úradné používanie jazyka a písma, a Annu Horvátovú, predsedníčku Výboru pre informovanie. Predstavitelia Národnostnej rady rusínskej národnostnej menšiny s predsedom Borislavom Sakačom, predsedami výborov – pre kultúru Mikolom Šantom, pre vzdelávanie Melanijou Rimarovou, pre úradné používanie jazyka a písma Zvonkom Sabom, pre informovanie Jakimom Vinajim, tiež so štátnou tajomníčkou Olenou Papugovou predostreli činnosť tejto menšiny, problémy, na ktoré narážajú, i keď nie neriešiteľné, a v záujme všeobecného prosperovania dvoch menšín a celospoločenskome uzavreli dohodu o spolupráci.

Gala koncert v Hložanoch

Dňa 18. júla 2021 na javisku Domu kultúry v Hložanoch členovia Kultúrno-osvetového spolku Jednota Hložany usporiadali celovečerný gala koncert z príležitosti nezrealizovaného 50. Folklorneho festivalu Tancuj, tancuj... v Hložanoch, ktorý sa mal konať ešte v júni r. 2020, ale v dôsledku pandémie zapríčinennej vírusom Covid-19 sa neuskutočnil. Zato ale odznel v plnej kráse umelecký program a to s nádychom multikultúrnosti, na ktorom vystúpili všetky tanečné sekcie KOS Jednota, sóloví speváci, ako i hostia z Nového Sadu, z Folklorneho ansámblu Vila, ktorí svojím profesionálnym predvedením tancov oduševnili prítomných. Koncert poctila aj predsedníčka Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny Libuška Lakatošová, tiež podpredsedníčka NRSNM Tatiana Vujačićová, predsedníčka Výboru pre informovanie a podpredsedníčka Matice slovenskej pre Báčku Anna

Horvátová, predseda Zhromaždenia obce Báčsky Petrovec Ján Jovankovič a mnohí milovníci folklóru. Finančnú podporu poskytli Ministerstvo kultúry Republiky Srbsko, Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Pokrajinský sekretariát pre kultúru, verejné informovanie a vzťahy s náboženskými spoločenstvami, Obec Báčsky Petrovec a Miestne spoločenstvo Hložany. Na záver programu sa spolu s predsedom KOS Jednota Vladimírom Bažal'om účinkujúcim poďakovali a predsedníčka L. Lakatošová zdôraznila, že NRSNM bude i ďalej podporovať činnosť KOS Jednota, nakoľko sú ich výsledky veľmi viditeľné.

100 rokov Spolku petrovských žien

Dňa 25. júla 2021 v Spolku petrovských žien v Báčskom Petrovci si za prítomnosti početných hostí pripomenuli sté výročie tohto spolku. Program moderovala predsedníčka spolku Mária Gašparovská. Bol to program pozostávajúci z pásma hudby a slova, ktorý okrem toho zaviedol prítomných i do dejín spolku a čias jeho zakladania, keď sa prvou predsedníčkou stala Adela Greisingerová. Po vstupnom programe prítomní si pozreli aj príležitostne ladenú a bohatú etnografickú výstavu členiek tohto spolku. Na podujatí sa zúčastnila a priliehavo prihovorila i predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová.

Z podujatí na tohtoročných Slávnostiach

V poradí 59. Slovenské národné slávnosti oficiálne prebiehali v Báčskom Petrovci v dňoch od 13. do 15. augusta 2021, ale začali sa početnými sprievodnými podujatiami omnoho skôr. Realizované boli podľa plánovaného programu a pod organizáciu sa okrem Obce Báčsky Petrovec, Matice slovenskej v Srbsku a Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny podpísalo aj množstvo iných združení z petrovskej obce. Do programu slávností bolo zaradené aj slávnostné zasadnutie NRSNM a vstupný program slávností Zlaté nite slovenskosti z viienka národnosti.

Dňa 12. augusta prebiehalo v poradí 20. Stretnutie slovenskej študujúcej mládeže v Báčskej Palanke v organizácii MOMS v B. Palanke, Matice slovenskej v Srbsku, NRSNM a Obce B. Palanka. Podujatie koordinoval Janko Havran, predseda Osvetovej komisie pri MSS. Toto podujatie dostalo novú formu. Začalo o 10.00 hod. grafickou dielňou, ktorú viedla akademická umelkyňa Daniela Marková. Po nej nasledovala obchôdzka mesta, folklórna dielňa, tiež športové aktivity s odchodom na Tikvaru pri Dunaji. Z grafickej dielne vznikla i výstava ako aj zo samotného podujatia. Vo večerných hodinách v rámci oficiálnej časti študentom, ktorí ukončili štúdiá, boli udelené osobitné uznania Matice slovenskej v Srbsku. Po príhovore hostí, v rámci ktorých sa prihovorila i predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová, všetci prítomní mali možnosť pobaviť sa pri hudbe.

Tiež 12. augusta na nádvorí Turistickej organizácie prebiehalo i desiate Čaro štetca – tradičná výstava Združenia petrovských výtvarných umelcov, ktoré tentoraz zoskupilo 30 výtvarníkov nielen z prostredia petrovskej obce, ale i z Nového Sadu, Kysáča, Pivnice a Selenče. Po úvodných slovách predsedníčky združenia Márie Struhárovej a po priliehavom a pestrom programe česť otvoriť toto podujatie mala predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová.

Do programu slávností bolo zaradené i udelenie Ceny Pro Cultura Slovaca, ktorej účelom je afirmovať jednotlivcov a kolektívy, ktorí sa významným spôsobom podieľajú na rozvoji kultúry dolnozemskej Slovákov. Zriaďovateľmi tejto ceny sú Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, Ústav kultúry Slovákov v Maďarsku a Kultúrna a vedecká spoločnosť Ivana Krasku v Nadlaku. Tak v piatok 13. augusta

v slávnostnej sieni Gymnázia Jána Kollára bolo slávnostné udelenie tejto ceny. Tohtoročnými laureátmi uvedenej ceny sa stali Slovenské kultúrne centrum Pavla Jozefa Šafárika z Nového Sadu zo Srbska (cenu prevzala predsedníčka Vierka Marčoková Cerovská), Mária Katarína Hrkľová zo Slovenska a Dagmar Mária Anoca z Rumunska. Na podujatí sa prihovorili: Milan Ján Pilip, predseda ÚSZZ, predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová, riaditeľ ÚKVS Vladimír Francisty a riaditeľka petrovského gymnázia Jarmila Vrbovská.

Oficiálnym začiatkom slávností bol vstupný program slávností pod názvom Zlaté nite slovenskosti z vienka národnosti, ktorý sa uskutočnil dňa 13. augusta 2021 v sieni Slovenského vojvodinského divadla v priamom televíznom prenose RT Vojvodina. Úvodná časť patrila prejavom hostiteľov a vzácných hostí. V mene Obce Báčsky Petrovec hovoril Ján Šul'an, zástupca predsedu Zhromaždenia obce B. Petrovec, v mene NRSNM predsedníčka Libuška Lakatošová, v mene Matice slovenskej v Srbsku predseda Branislav Kulík, v mene Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí predseda Milan Ján Pilip a česť otvoriť tohtoročné, v poradí 59. Slovenské národné slávnosti mal Igor Mirović, predseda pokrajinskej vlády. Vstupný program poctili i dvaja ministri vo vláde RS Gordana Čomićová a Radomir Ratko Dmitrović ako i veľvyslanec Slovenskej republiky v Belehrade Fedor Rosocha.

Po odznení národných hymien Srbska i Slovenska pokračoval otvárací program, ktorý sa niesol v znamení množstvá výročí, ktoré poznačili rok 2021. Pripomenuté v ňom bolo 100. výročie narodenia Paľa Bohuša, 100. výročie osamostatnenia našej evanjelickej cirkvi, 250. výročie školstva v Hložanoch, 100. výročie narodenia prvobojoovníka a redaktora Jozefa Marčoka Dragutina, 100. výročie Ústredného spolku československých žien a podobne. V moderátorsko-hereckej časti programu sa zúčastnili: Jana Rumanová, recitátorka zo Starej Pazovy, Martina Benková a Zuzana Tárnociová z B. Petrovca, Malvína Zolňanová a Anna Čapeľová zo Selenče, Andrea Miháľová z Kysáča, Janko Kolárik z Padiny a Boris Fekete z Hložian. O kompletnú hudobnú zložku sa postaral Juraj Súdi ako vedúci združených zborov KZ Zvony a Ozveny, tiež vedúci orchestra, speváckych skupín zo štyroch prostredí – Kovačice, Kysáča, Starej Pazovy a Petrovca, detskej skupiny z Petrovca a ako sólista. V programe sa zúčastnili i sólisti Mária Turanská a Miroslav Poničan. Scenár bol výsledok tímovej práce Anny Horvátovej, Svetluše Hlaváčovej a Jána Privizera, ktorý zároveň bol i režisérom projektu.

Dňa 14. augusta sa vo veľkej sieni Slovenského vojvodinského divadla uskutočnilo 25. slávnostné zasadnutie Zhromaždenia Matice slovenskej v Srbsku, na ktorom sa zúčastnili členovia z dvadsiatich miestnych odborov Matice slovenskej. V pracovnom predsedníctve boli: Svetlana Zolňanová ako predsedajúca, tiež Anna Horvátová, Janko Havran, Ján Krivák ako členovia a Zdenka Chalupková – zapisovateľka. Predseda Matice slovenskej v Srbsku Branislav Kulík vo svojom prejave zdôraznil, že je slávnostné zasadnutie matice dôkazom, že ideály a idey, okolo ktorých bola založená, čiže obnovená, sú dodnes živé. Tiež povedal, že na slávnostiach chceme oslavovať našu slovenskú kultúru, našu reč, našu identitu a práve tieto veci sú zhrnuté v jej činnosti. Na slávnostnom zasadnutí sa okrem hostí – Milana Jána Pilipa, predsedu ÚSZZ, Barbory Galovičovej, konzulky na Veľvyslanectve SR v Srbsku, Jaroslava Javorníka, biskupa SECAV v Srbsku, Pavla Hlásnika, prvého podpredsedu Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku, Alžbety Holerovej-Račkovej, predsedníčky Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku, zúčastnila i Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM v Srbsku.

Tiež 14. augusta na nádvorí ústredia Matice slovenskej v Srbsku sa uskutočnilo stretnutie slovenských dolnozemskej učiteľov. Nosnou témou boli

Digitálne nástroje vo funkcii modernizácie výučby, na ktorú si prítomní mohli vypočuť dve zaujímavé prednášky Tatiany Naďovej – externej poradkyne Ministerstva osvetu a Miloša Krstovského, riaditeľa Základnej školy Jozefa Marčoka Dragutina v Hložanoch. Stretnutie učiteľov moderoval Janko Havran, predseda Osvetovej komisie MS. Prítomným sa prihovorili: Branislav Kulík, predseda MSS, Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM, JE Fedor Rosocha, veľvyslanec SR v Belehrade, Pavel Hlásnik, prvý podpredseda Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku a Edita Pečeňová, riaditeľka Slovenského gymnázia, základnej školy a kolégia v Békešskej Čabe.

V organizácii Asociácie slovenských spolkov žien 14. augusta vo veľkej sieni Obce Báčsky Petrovec prezentované boli diela štrnástich autoriek, ktorým boli vydané knihy od posledných Slovenských národných slávností, ktoré boli v r. 2019. Predsedníčka ASSŽ Viera Miškovcová privítala hostí – Libušku Lakatošovú, predsedníčku NRSNM, Branislava Kulíka, predsedu MSS, Milana Jána Pilipa, predsedu ÚSŽZ, Vladimíra Francistyho, riaditeľ Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov, Vladimíra Valentíka, riaditeľa Slovenského vydavateľského centra. Predsedníčka Lakatošová a predseda Kulík podčiarkli, že existencia slovenských spolkov žien má veľký význam v rámci svojej bohatej storočnej činnosti.

Vo večerných hodinách sobotného a nedeľného dňa slávnosti prebiehali dva tradičné galakoncerty folklórnych súborov našich spolkov, domov kultúry respektíve základných škôl – dospelých a detí pod názvom Ľudová klenotnica – nevysychajúca studnica a V medovníkovej chalúpke veľa medovníkov. Autorkou scenára oboch koncertov bola Anna Horvátová a réžiu mala Ružena Červenská.

Z udelenia cien Samuela Tešedíka

V Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov 24. septembra 2021 v Novom Sade boli slávnostne udelené ceny Samuela Tešedíka. Zriaďovateľmi uvedených cien sú Spoločnosť pre edukáciu a kultúru v Nadlaku, Asociácia slovenských pedagógov v Báčskom Petrovci a Čabianska organizácia Slovákov v Békešskej Čabe. Udelením cien a pamätných listov slovenským učiteľom zo Srbska, Maďarska a Rumunska sa určitým spôsobom vzdáva hold učiteľskému povolaniu ako aj všetkým tým, ktorí svoj pracovný vek venovali výchove mladých generácií v duchu slovenského národného povedomia a vštepovali im do srdca lásku k reči svojich predkov a kultúrnu identitu.

Slávnostné udelenie uznání svojou prítomnosťou poctili: Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM, Jaroslav Javorník, biskup SECAV v Srbsku, Monika Podsklanová-Šuhajdová, zástupkyňa veľvyslanca SR v Srbsku, Natália Hrnčiarová, konzulka na Veľvyslanectve SR v Srbsku, Branislav Kulík, predseda Matice slovenskej v Srbsku, Katarína Melegová-Melichová, predsedníčka MO Petrovec MSS a predsedníčka Rady pre Slovákov žijúcich v zahraničí pri Matici slovenskej na Slovensku, Vladimír Francisty, riaditeľ ÚKVS a Tatiana Naďová, externá osvetová poradkyňa pri Ministerstve školstva v Srbsku.

Členovia tohtoročnej poroty na udelenie cien a pamätných listov boli: Mária Andrášiková, predsedníčka ASP, Katarína Čamborová, dlhoročná pracovníčka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Janko Havran, predseda Osvetovej komisie Matice slovenskej v Srbsku a podpredseda MSS, Pavel Hlásnik, predseda Spoločnosti pre edukáciu a kultúru v Nadlaku, podpredseda Svetového združenia Slovákov v zahraničí pre Dolnú zem, Mária Katarína Hrkľová, predsedníčka Občianskeho združenia Dotyk ľudskosti a Ľudmila Šomráková, stredoškolská profesorka na Lýceu Jozefa Gregora Tajovského v Nadlaku, predsedníčka Kultúrnej a vedeckej spoločnosti Ivana Krasku a predsedníčkou poroty

bola Edita Pečeňová, riaditeľka Slovenského gymnázia, základnej školy, materskej školy a kolégia v Békešskej Čabe. Moderátormi podujatia boli Mária Andrášiková a Pavel Hlásnik a program hrou na klavíri spestrili mladé umelkyne Iveta Kováčová a Ksenija Vujačićová z Báčskeho Petrovca.

Cenu Samuela Tešedíka v roku 2021 získali: Svetlana Zolňanová zo Srbska a Mária Cégeňová z Maďarska – za vynikajúcu pedagogickú, organizátorskú, riadiacu a vedeckú prácu v oblasti slovenského národnostného školstva v zahraničí a Štefan Beracko z Rumunska – za celoživotné dielo. Pamätný list Samuela Tešedíka v roku 2021 získali: Ruženka Ďuríková zo Srbska a Miluška Koniariková z Rumunska – za prínos a tvorivosť v oblasti výchovno-vzdelávacej práce s mládežou v komunitách zahraničných Slovákov a Jarmila Jonášová zo Srbska – za celoživotný prínos v oblasti výchovno-vzdelávacej práce s deťmi a mládežou v komunitách zahraničných Slovákov pri príležitosti životného jubilea.

Okrúhly stôl venovaný insitnému umeniu

Dňa 27. septembra 2021 sa na pôde Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Belehrade konal okrúhly stôl pod názvom Slovenské insitné umenie v Srbsku ako špecifický prvok nehmotného kultúrneho dedičstva, čím je slovenská insita zase o krok bližšie k zápisu do svetového zoznamu UNESCO. Na podujatí sa zúčastnila i Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM.

Odsúdenie násilného činu v Begeči

V priestoroch Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny bola 25. októbra 2021 tlačová konferencia, ktorou bol odsúdený násilný čin, rozpaľujúci nenávisť a neznášanlivosť medzi príslušníkmi slovenských a inorečových obyvateľov v Begeči. Na konferencii sa zúčastnili predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová, biskup Slovenskej evanjelickej a. v. cirkvi Jaroslav Javorník, predseda Matice slovenskej v Srbsku Branislav Kulík a štátny tajomník Ministerstva pre ľudské a menšinové práva Ninoslav Jovanović. Pred tlačovkou táto delegácia navštívila Farský úrad v Begeči a rozprávala sa s predstaviteľmi cirkvi a Miestneho spoločenstva. Predstavitelia všetkých štyroch inštitúcií odsúdili tento násilný čin a požiadali patričné orgány, aby problém vyšetrili ako i odhalili a potrestali páchatel'a.

Národnostnú radu slovenskej národnostnej menšiny navštívil vedúci misie OBSE v Srbsku Jan Braathu

Dňa 28. októbra 2021 Národnostnú radu slovenskej národnostnej menšiny navštívil veľvyslanec Jan Braathu, vedúci misie OBSE v Srbsku, ktorý bol na oficiálnej návšteve v Novom Sade. Veľvyslanca Braathu sprevádzala delegácia zložená z týchto členov: Stephan Nunner, vedúci politiky a koordinácie, Vassil Genchev, politický poradca, Zuzana Pavlíková, hlavná poradkyňa pre národnostné menšiny, Milica Rodić, programová referentka a Nada Kojadinović, prekladateľka z anglického jazyka. Na stretnutí účastníci hovorili o postavení slovenskej národnostnej menšiny v Srbskej republike, o činnosti Národnostnej rady v oblasti kultúry, vzdelávania, informovania a úradného používania jazyka a písma, ako aj o zachovávaní slovenskej identity, kultúry a tradície v Srbskej republike. V mene Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny stretnutia sa zúčastnili: Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM, Mária Poptešinová, tajomníčka NRSNM a koordinátorka VÚPJP NRSNM a Svetlana Zolňanová, členka NRSNM a koordinátorka Výboru pre vzdelávanie NRSNM.

NRSNM navštívil zástupca pokrajinského ochrancu občanov

Dňa 3. novembra 2021 úrad Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Novom Sade navštívil zástupca pokrajinského ochrancu občanov – ombudsmana – Janoš Oros. Dôvodom jeho návštevy a rozhovoru bolo postavenie slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku a nedávny výhražný list zaslaný do Slovenského evanjelického zboru a adresovaný na Slovákov žijúcich v Begeči. S p.Orosom sa porozprávali predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová, členka NRSNM a koordinátorka Výboru pre vzdelávanie v NRSNM Svetlana Zolňanová a tajomníčka NRSNM a koordinátorka Výboru pre úradné používanie jazyka a písma NRSNM Mária Poptešinová.

Medzinárodná spolupráca

Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny i v roku 2021 spolupracovala s viacerými partnermi v zahraničí. Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí v riadnom a mimoriadnom kole národnostnej rade schválil úhrne 32 projektov v celkovej hodnote 51.700,00 eur.

K problematike zabezpečenia Slovenského strediska v Novom Sade

Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny dňa 8. decembra 2021 ohľadom zabezpečenia Slovenského strediska v Novom Sade zaslala dopis, v ktorom poukázala na celkovú problematiku, s ktorou zápasila počas dvoch posledných rokov. Dopis bol odoslaný nasledujúcim štátnym orgánom v Slovenskej republike: Úradu vlády Slovenskej republiky – n.r. predsedovi vlády Slovenskej republiky Ing. Eduardovi Hegerovi, Ministerstvu zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky – n.r. ministrovi zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Ivanovi Korčokovi, Veľvyslanectvu Slovenskej republiky v Belehrade – n.r. mimoriadnemu a splnomocnenému veľvyslancovi Slovenskej republiky v Srbskej republike MVDr. Fedorovi Rosochovi a Rade vlády pre krajanské otázky Slovenskej republiky.

Dopis uvádzame v plnom znení vhl'adom na dôležitosť chronológie sledu vývinu udalostí :

Vážené/Vážení,

dovoľte nám podrobne Vás poinformovať o daniach ohľadom rokovania a priebehu prípravy na zabezpečenie priestorov pre Slovenský dom – Centrum Slovákov v Novom Sade z pohľadu Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny. Zároveň Vás chceme požiadať o prinavrátenie dôvery Národnostnej rade pri kúpe objektu na zastrešenie najvýznamnejších celomenšinových inštitúcií Slovákov v Srbsku. Veríme, že kúpa objektu je vhodnejšia a urýchlenejšia cesta, keďže sme počas dvoch rokov mali skúsenosti z oboma možnosťami, teda aj s procedúrou výstavby, aj s možnosťou kúpy objektu, pri zabezpečení objektu na účely Strediska Slovákov v Srbska. Dvojročná spolupráca NRSNM s predsedom Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí neurodila plodom, naša inštitúcia je vo verejnosti bez konkrétnych dôvodov kompromitovaná a zosmiešnená.

Najmä ešte v roku 2019 na otváracom programe Slovenských národných slávností v Báčskom Petrovci v rámci priameho televízneho prenosu, vtedy aktuálny premiér Peter Pellegrini prisľúbil, že Slovenská republika vyčlení 3.000.000 eur z

prostriedkov vráteného dlhu Juhoslávii Československej republiky, ktoré sa mali využiť na účely zabezpečenia Slovenského domu v Novom Sade. Vo svojom prejave pán premiér poveril Národnostnú radu slovenskej národnostnej menšiny (ďalej iba NRSNM), ako najvyšší zastupiteľský orgán Slovákov v Srbsku za nositeľa realizácie tohto projektu a majiteľa nehnuteľnosti.

Keďže je USZZ poverený zaoberať sa otázkou zahraničných Slovákov, samým tým aj s nami Slovákmí zo Srbska, tak sme sa snažili byť s nimi v komunikácii a splniť všetko čo bolo žiadané od nás.

V pokračovaní listu Vám chceme chronologicky priblížiť tok diania viažuci sa k zabezpečeniu nehnuteľnosti, ktorá by mala zastrešiť NRSNM, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, NVU Hlas ľudu a ubytovacie kapacity pre študentov slovenskej národnosti v Srbsku:

- *Prvotný plán a návrh NRSNM bol výstavba objektu na cirkevnom pozemku SEVC v Novom Sade na Ulici Vuka Karadžića. Tento objekt mal zastrešiť hore uvedené inštitúcie, ubytovacie kapacity pre študentov, priestory pre KOS Šafárik v Novom Sade, MOMS v Novom Sade a kanceláriu a byt pre cirkevný úrad.*

NRSNM k tomuto objektu vypracovala návrhové riešenie projektu, výstavbový a finančný harmonogram, zmluvu s cirkevným úradom a ďalšie požadované dokumenty, čo následne vyžadovalo podpisovanie zmluvy s USZZ a konkrétnu realizáciu projektu.

NRSNM vyfinancovala vypracovanie tejto dokumentácii ako aj konverziu/preparceláciu cirkevného pozemku. Nevyriešená však zostala otázka práva na bývanie bývalých podnájomcov, ktorá je dodnes nevyriešená. Táto cirkvou nevyriešená otázka zastavila možnosť pokračovania v realizácii projektu (príloha číslo 1).

- *Na odporúčanie predsedu USZZ NRSNM hľadá ďalší pozemok na výstavbu objektu v meste Nový Sad. Na procedúru výstavby objektu sa utráca takmer celý jeden rok – 2020. V tom čase sme disponovali informáciou, že sa peniaze v hodnote 2.800.000 eur musia minúť do konca 2021.*
- *Na začiatku roku 2021 predseda USZZ nás oboznamuje, že sa budova nebude stavať, lebo na to nemáme čas, ale je rozhodnuté že Úrad dá peniaze na kúpu domu.*
- *Cez realitné kancelárie sme našli zopár budov, ktoré by vyhovovali, pravda s určitou rekonštrukciou na tieto účely.*

NRSNM, na svojom zasadnutí vynáša rozhodnutie že trojposchodová budova na Ulici Karađorđeva je zodpovedajúca a priliehavá na umiestnenie všetkých troch inštitúcií: Národnostnej rady, Ústavu pre kultúru a Hlas ľudu, s možnosťou dostavby internátu pre študentov, ktorí študujú v Srbsku a veľkým počtom parkovacích miest na čom USZZ nástojil. (príloha 2)

Zaslali sme všetky žiadajúce dokumenty a na základe sľubu predsedu Úradu, o podpísaní zmluvy na Slovenských národných slávnostiach v Báčskom Petrovci

v auguste 2021, sme sa z toho tešili. Úradu boli pri tejto príležitosti doručené: Informácie o prieskume trhu, Ponuka majiteľa, patričné dokumenty z katastru o vlastníctve objektu, znalecký posudok stavebného znalca o kvalite a hodnote objektu, Rozhodnutie (jednomyselné) NRSNM o kúpe objektu, vyhláška majiteľa o súhlase s predajom objektu, vyplnená žiadosť o mimoriadnu dotáciu, fotografie objektu, čo zahŕňa všetky úradom požadované dokumenty.

Na slávnostnom zasadnutí NRSNM počas Slovenských národných slávností, členovia NRSNM očakávali sľúbené slávnostné podpísovanie zmluvy o dotácii, no predseda USZZ sa na tomto zasadnutí neobjavil, svoju neúčast' neohlásil, aj keď dôverne vieme, že v tom čase bol niekoľko dní na úradnej návšteve Srbska.

Predseda USZZ nás informoval, že budova v hodnote 1.500.000 eur je za nevýhodnú cenu, pri čom sa riadil inzerátom o predaji tejto budovy z roku 2019. Ďalšie zdôvodnenie o rušení rozhodnutia o kúpe sme nedostali.

Pravda, že sa zmluva o dotácii nepodpísala a následne ten majiteľ budovu prenajal na 10 rokov. Neskôr predseda insistuje na tom, aby sme od majiteľa žiadali novú ponuku a posnažili sa túto budovu kúpiť aj za vyššiu cenu od predtým ponúknutých 1.500.000 eur, čo NRSNM zamietla.

- USZZ formuje komisiu na realizáciu kúpy objektu, ktorú tvoria: predseda USZZ Milan Ján Pilip, predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová, riaditeľ UKVS, riaditeľka NVU Hlas ľudu, vedúca ekonomického odboru USZZ Jana Hanáková a úradníčka pre kultúru v USZZ Milina Sklabínsky.

- V októbri delegácia NRSNM bola na Úrade, kde sa rozdelili úlohy: členovia delegácie majú nájsť novú budovu a USZZ zistiť akým spôsobom môže uskutočniť finančnú transakciu a pripraviť ďalšiu zmluvu o dotácii.

Na oficiálnom stretnutí predsedu USZZ s predsedníčkou a členmi NRSNM je povedané, že ak nájdeme zodpovedajúci objekt do hodnoty 2.500.000 eur a sprostredkujeme papiere výpis z katastru, predzmluvu s majiteľom do 15. Novembra 2021, podpíšeme zmluvu a môžeme kúpiť budovu.

Organizované sú aj on-line zasadnutia s Úradom kde sú definované úlohy a pevne dohodnuté, že v Bratislave do 15. novembra podpíšeme zmluvu.

NRSNM navrhla ďalšiu budovu v Ulici Graničarska 17 a 17 a v časti mesta Salajka.

Budova zabezpečovala priestory pre všetky tri inštitúcie, galériu, ubytovacie priestory pre hostí, priestranné nádvorie s parkoviskom, s možnosťou kúpi vedľajšieho rodinného domu, ktorý štýlovo tvorí celok s týmto objektom, pre potreby internátu pre študentov.

Uvedená dvojbudova podľa odbornej mienky stavebného inžiniera zodpovedá aj svojim interiérom a aj exteriérom uvedeným účelom a len s menšími úpravami môže byť daná na použitie uvedených inštitúcií za niekoľko mesiacov. (príloha 3)

Všetky doklady sme zabezpečili a však v piatok, 5. novembra 2021 o 18h, nás prostredníctvom Viberu predseda Úradu Milan Ján Pilip informuje, že dal zaviazať peniaze a že na ne môžeme počítať iba v marci v roku 2022. V tom čase sme dostali informáciu z USZZ že disponujeme s peniazmi v hodnote 2.500.000 eur a že ich musíme minúť do konca roku 2022.

V tomto čase predseda USZZ insistuje na ďalších početných ponukách o kúpe objektov kde preferuje realitnú kanceláriu na predaj nehnuteľností Solis, ktorá

má najvyššiu províziu, až do 5%, kým ostatné realitné kancelárie na tieto účely požadujú 2.5 až 3 %. V sobotu po obede sa nám dostáva informácia, že sa peniaze neviažu, ale v pondelok sem príde stavebný znalec, ktorý posúdi tú budovu, a na základe toho, sa predseda rozhodne či sa budova kúpi. K tomu dal ešte jednu podmienku a to že vedúci ustanovizní musia dať vyhlášku či sa chcú presťahovať do tej budovy. Riaditeľka HL, riaditeľ Ústavu a predsedníčka NRSNM, čo sme následne aj zabezpečili. (príloha 4)

Rozhodnutím predsedu USZZ, Úrad angažuje odborného znalca na vypracovanie posudku. Po čase sme z Úradu dostali písomný návrh znaleckého posudku, na ktorý sme reagovali nasledovne:

Národnostná rada, ako jedna zo zainteresovaných činiteľov má oprávnené dôvody podozrievať odbornosť a kvalitu vykonaných prác na znaleckom posudku, ktorý vypracoval znalec angažovaný od strany USZZ, lebo je odborný pre finančné a ekonomické otázky a nie je v jeho kompetenciách stavebníctvo, o čom svedčí jeho správa – odborný posudok, ktorým uvádza, že daná nehnuteľnosť má o 42% menšiu hodnotu, čím by sa podľa jeho uvedených parametrov, nehnuteľnosť v časti mesta Salajka mala môcť kúpiť za približne 750 eur po m², čo je v meste Nový Sad absolútne nemožné ani za budovy v omnoho chatrnejšom stave. Znalec sa prehrešil o odbornosť aj v zmysle článku 8. Zákona o hodnotení nehnuteľností v Srbsku, lebo vo svojom posudku neuvádza explicitne, ktoré nehnuteľnosti porovnáva s danou nehnuteľnosťou vo svojej komparatívnej metóde. Tým pádom sa prehrešil aj o článok 5.2 a 5.3 Pravidiel o národných štandardoch a Pravidiel profesionálneho kódexu posudzovateľov. Na vypracovanie posudku sa nezohľadňujú rovnaké respektíve podobné nehnuteľnosti s exteriérom a interiérom podobného charakteru a podobného obdobia výstavby, podobnými materiálmi použitými pri stavbe, s podobnou kvalitou údržby. Pri vypracovaní posudku sa teda používajú objekty horšej kvality a omnoho staršie, ktoré podľa zverejnených inzerátov majú rôzne rozmery a ceny v rozpätí 2-3 mesiacov za ten istý objekt. (príloha 5) Pripomíname, že stavebný znalec pre hodnotenie budovy je v oboch prípadoch angažovaný na príkaz Úradu.

Všetci sme boli neprijemne prekvapení a sklamaní, zosmiešnení pred verejnosťou ako Slováci, ktorí si vážia pomoc svojho materského štátu.

Kým znalec ktorého najal Úrad pracoval, predseda nás informuje že sa objekt bude stavať na cirkevnom pozemku a že nositeľom projektu bude Biskupský úrad slovenskej a.v. cirkvi v Srbsku, aj keď nie sú všetci Slováci v Srbsku evanjelici, čím by sa vylúčil značný počet katolíkov, ateistov, duchovných, baptistov a ďalších. Cirkevný zbor Nový Sad do tohto projektu prisľúbil vlastné finančné vklady v hodnote 500.000 eur. Predsedníckinu ochotu spolupracovať s biskupským úradom cirkevníci generalizovali a považujú, že súhlasí s ich každým návrhom bez predošlej konzultácii s ňou a s NRSNM.

Už tretíkrát sa však stretávame s obštrukciami a nesúhlasom Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, bez jasného vysvetlenia a žiadneho opodstatnenia. Akoby jednoducho brzdili, alebo nežičili nášmu dobrému úmyslu, zastrešiť všetky národnostne významné inštitúcie pod jednu strechu v čele s NRSNM. Na otázku, kde NRSNM urobila chyby, keď si získala nedôveru, predseda Úradu odpovedal, že nikde.

Znovu prichádzame do situácii, že nič nedoriešime.

Budeme musieť oboznámiť aj verejnosť, ktorá sa zaujíma čo sa stáva s finančnými prostriedkami, ktoré sú prisľúbené.

Informujeme Vás o situácii viažucej sa za zabezpečenie Strediska Slovákov (ako sme ho mienili nazvať), aby ste boli v obraze a možno nám pomohli doriešiť túto dôležitú otázku pre nás, alebo aspoň vysvetliť o čo ide a prečo si nás Úrad pre Slovákov berie takto nevážne. Začíname si klásť otázku, či náš materský štát nemá úmysel dať prostriedky na kúpu domu alebo vznikli nejaké problémy o ktorých my nevieme.

NRSNM je strešná inštitúcia Slovákov v Srbsku, založená zo zákona. Pripomíname, že Ústavou Srbska je garantovaná existencia inštitúcií, ktoré budú hájiť práva a identitu národnostných menšín v Srbsku, preto považujeme, že by celomenšinová nehnuteľnosť bez hoci akých prekážok mala patriť NRSNM. Nárazy predsedu USZZ že NRSNM zanikne sú z uvedených dôvodov neoprávnené. Jeho postrehy, že cirkev nikdy nezanikne, nevieme brať ako relevantné, keďže sme sami dožili obdobie v ktorom sa cirkvi uberali majetky a postavenie cirkvi posúvalo do úzadia.

Členovia NRSNM na svojom poslednom zasadnutí zdôraznili, že by v žiadnom prípade nechceli, aby novopostavený alebo kúpený objekt nedisponoval ubytovacími kapacitami pre študentov, preto že to považujeme za prioritu od samého začiatku.

Členovia a zamestnanci NRSNM sú odborníci z rôznych oblastí a majú skúsenosti s procedúrami verejného obstarávania, s výstavbou veľkých objektov financovaných zo štátneho rozpočtu a s realizáciou projektov financovaných medzinárodnými fondáciami (Svetová banka a pod.)

Pripomíname, že nositeľmi podobných investícií v Chorvátsku, Rumunsku a Maďarsku sú celomenšinové štátne inštitúcie.

Ako inštitúcia založená štátom, sa financujeme zo štátneho rozpočtu. Povinní sme robiť verejné obstarávania a ďalšie zákonom predpísané konania, a tak poskytujeme možnosť transparentnosti a kontroly mŕňania peňazí v súlade so zákonom, čo cirkev nezabezpečuje.

Prosíme, aby ste odporúčali Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí prehodnotiť svoje rozhodnutie a vrátiť kompetencie NRSNM na kúpu nehnuteľnosti a vlastníctvo nad nehnuteľnosťou, ako je to v prípade Maďarska, Rumunska a Chorvátska.

Pripomíname že na kúpu dvojbudovy na Ulici Graničarska 17 a 17a a jej úpravu minieme zhruba 2.200.000 eur a zvyšné peniaze by sa mohli presunúť na Biskupský úrad, ktorý by na svojom pozemku spolu s ich ponúknutými 500.000 eurami môže zabezpečiť miestnosti pre svoje potreby a priestory pre fungovanie KUS Šafárik v Novom Sade, prípadne na obnovenie zhorenej budovy Domu kultúry v Padine, sanáciu cirkevného archívu v Starej Pazove a ďalšie podobné inštitúcie a spolky s národnostným významom pre Slovákov v Srbsku.

Bez ohľadu, že Úrad nerelevantným posudzovateľom objektu v Ulici Graničarska 17 a 17a zosmiešnil, urazil a kompromitoval pred verejnosťou úsilie a poctivé úmysly NRSNM, o čom sme Vás predošlým listom oboznámili, aj ďalej nástojíme na tom, že je cena objektu objektívna, objekt vhodný a pre naše účely funkčný. Nový znalecký posudok doručíme za niekoľko dní, čím svoje tvrdenia aj opodstatníme.

- *Na on-line zasadnutí uskutočnenom 6.12. 2021 o 14 h prezentovala cirkev na cirkevnom pozemku projekt na výstavbu budovy veľkosti ponad 1 800 m².*

z čoho polovica by mala zostať v cirkevnom majetku. Cena za výstavbu takého objektu je okolo 2.800.000 eur + DPH, čo značne navyšuje reálnu cenu výstavby budovy po m². Teda účasť cirkvi v tomto projekte sa značne znižuje zo sľúbenej sumy 500.000 eur. Tento krát predseda Úradu odsúhlasil, aby sa účasť cirkvi zmenila na 200.000 eur. Teraz by sa mal projekt realizovať do konca roka 2024 a zmluva o dotácii by sa mala podpísať s Biskupským úradom 20.12.2021. NRSNM sa s takýmto návrhom nevie stotožniť.

Veríme, že poskytnuté informácie Vám vytvoria obraz o diani ohľadom zabezpečenia Slovenského domu v Srbsku a o tom, na akým počínom sme s Úradom za posledné dva roky čelili. K uvedeným faktom máme patričnú dokumentáciu.

Veríme, že budete ochotní s týmito informáciami narábať podľa svojich kompetencií a vlastného svedomia.

*S úctou,
Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM*

*

NRSNM najala licencovaného znalca – Biljanu Gajdobranski, master dipl. ing. stavebníctva, ktorá odhadla trhovú hodnotu budovy v ulici Graničarska 17 v Novom Sade na 1.023.000,00 eur. Znalec NRSNM odhadol aj likvidačnú hodnotu tejto budovy, ktorá bola veľmi podobná hodnote znalca, ktorého najal ÚSZZ a ktorú ÚSZZ považoval za trhovú.

NRSNM prišla k záveru, že znalec ÚSZZ dostal za úlohu uviesť likvidačnú hodnotu uvedenej budovy, hoci aj budova nebola na verejnej dražbe. (na ujasnenie pojmov: **likvidačnú hodnotu** určujú zariadenia v konaní o privatizácii a likvidácii majetku, čo pri kúpe budovy pre potreby Slovenského strediska nie je prípad. Ide o hodnotu získanú v prípade najvýhodnejšieho predaja zníženú o náklady na likvidáciu. Táto hodnota je vždy nižšia ako trhovú hodnotu. Okrem likvidačnej hodnoty odhadca najatý NRSNM určil aj **trhovú hodnotu**, teda odhadovanú sumu, za ktorú by bolo možné majetok vymeniť v deň ocenenia medzi záujemcom a predajcom, ktorý má záujem, v rámci transakcie medzi nezávislými a neprepojenými osobami. Vzhľadom na to, že NRSNM hľadala budovu, ktorá mala spĺňať všetky požiadavky, priestorové aj kvalitatívne, domnievame sa, že rokovania s predávajúcim prebehli v súlade so zákonom rešpektujúc **investičnú hodnotu**, cena ktorú je kupujúci ochotný zaplatiť, najmä ak na to existuje špeciálny motív. Táto cena je vždy vyššia ako trhovú cenu. Národnostná rada mala motív kúpiť práve spomínanú budovu, pretože vo všetkom spĺňala požadované podmienky, a tak súhlasila s cenou predávajúceho.)

*

Do konca roka 2021 nedošlo k žiadnemu podpisovaniu zmluvy s ani jedným hore uvedeným subjektom.